

AFM Consumentenmonitor 2022

Q4 | Hypotheekbezitters (thema "Energie")

dr. Millie Elsen
Joost Leenen, MSc.
Mara Verheijen, Msc.
dr. Karolien van den Akker

15 december 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Energie	3
Onderzoeksmethode en steekproefbeschrijving	9

Inleiding

Achtergrond

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedrags-toezichthouder draagt de AFM bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland. De Consumentenmonitor geeft inzicht in ontwikkelingen in het gedrag van consumenten over de tijd. De monitor is in 2004 gestart en wordt sindsdien elk half jaar uitgevoerd.

De primaire doelstellingen van de Consumentenmonitor zijn:

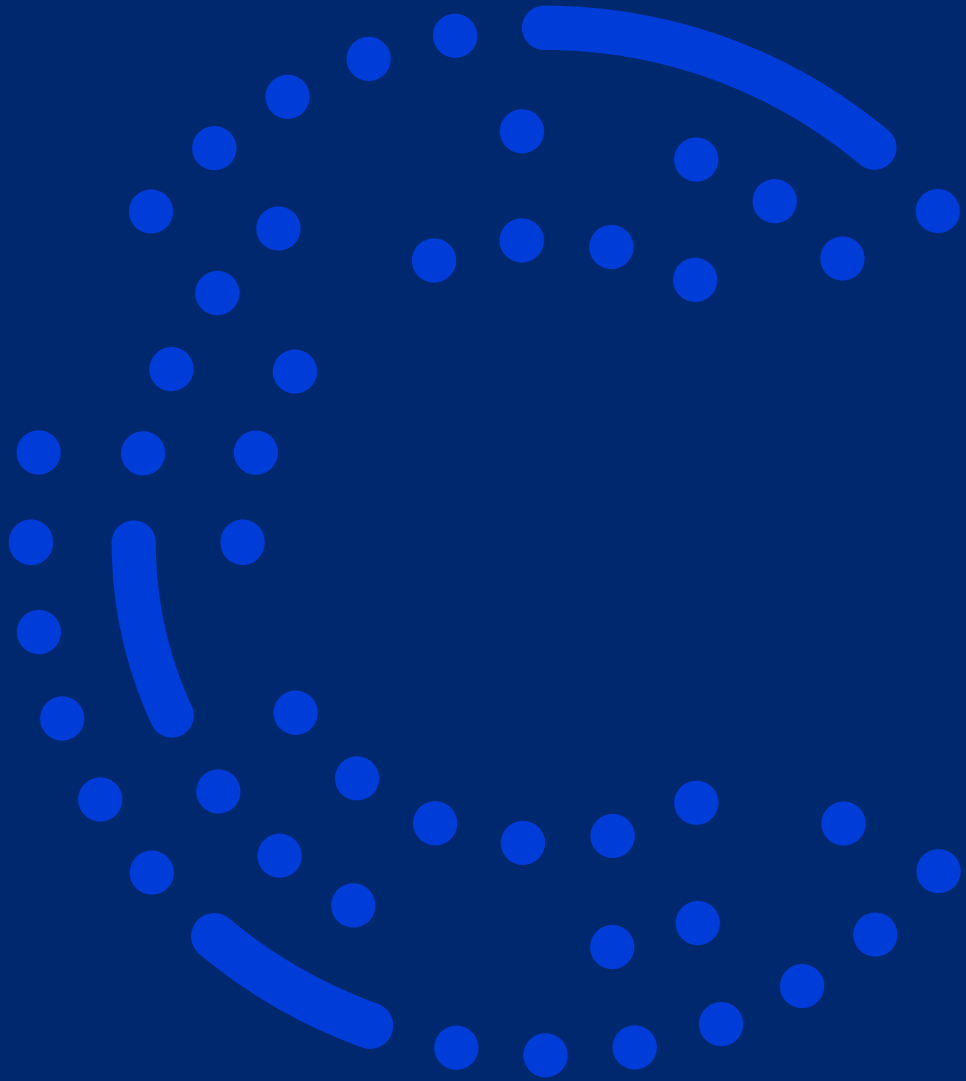
- het beschrijven van het gedrag en de attitudes van financiële consumenten;
- het beschrijven van markt- en productaspecten in de financiële markt.

Leeswijzer

Dit rapport bevat de resultaten van de Consumentenmonitor (deelonderwerp "Hypotheken") uitgevoerd in oktober 2022 (Q3 2022) over het **thema "Energie"**. Het veldwerk is uitgevoerd in het *probability-based* LISS panel, dat beheerd wordt door Centerdata, tussen 3 en 31 oktober 2022.

De vragenlijst is voorgelegd aan een (willekeurige) steekproef van Nederlandse huishoudens met een **hypotheek. Binnen elk huishouden is de vragenlijst ingevuld door de persoon die het meest betrokken is bij de financiële administratie van het huishouden.** De vragenlijst behandelde verschillende onderwerpen, waaronder de keuzes die men gemaakt heeft t.a.v. de hypotheekvorm en rentevastperiode, financiële risico's, verduurzaming en energie.

De genoemde verschillen tussen groepen hypotheekbezitters (zoals leeftijdsgroepen) in dit rapport zijn statistisch significant (tenzij anders vermeld).

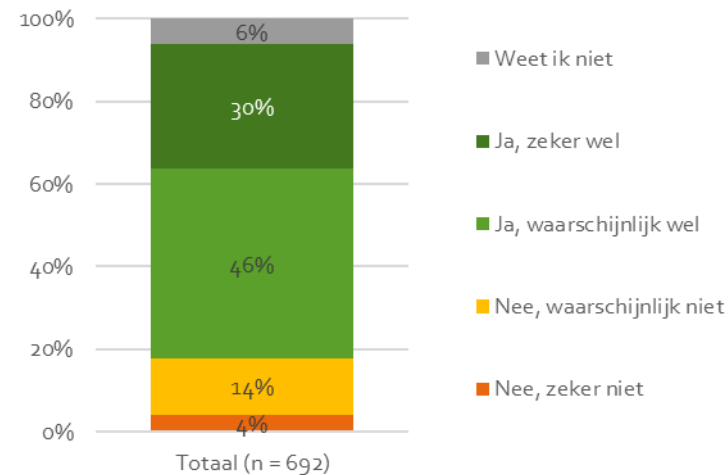

Energie

Driekwart van de hypotheekbezitters verwacht een (hypothetische) verdubbeling van de kosten voor energie te kunnen dragen

Stel dat de prijzen voor energie het komende jaar verder stijgen en daardoor uw kosten voor energie 2 keer zo hoog worden (bijvoorbeeld van €250 per maand naar €500 per maand).

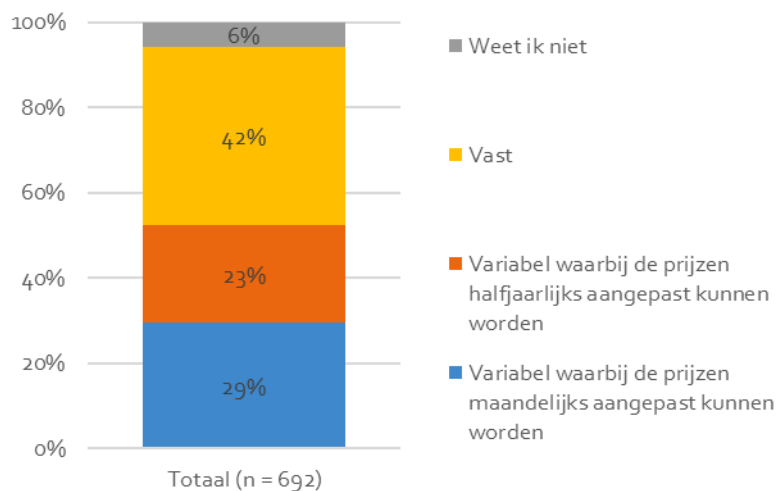
Denkt u de verhoogde maandlasten dan te kunnen betalen?

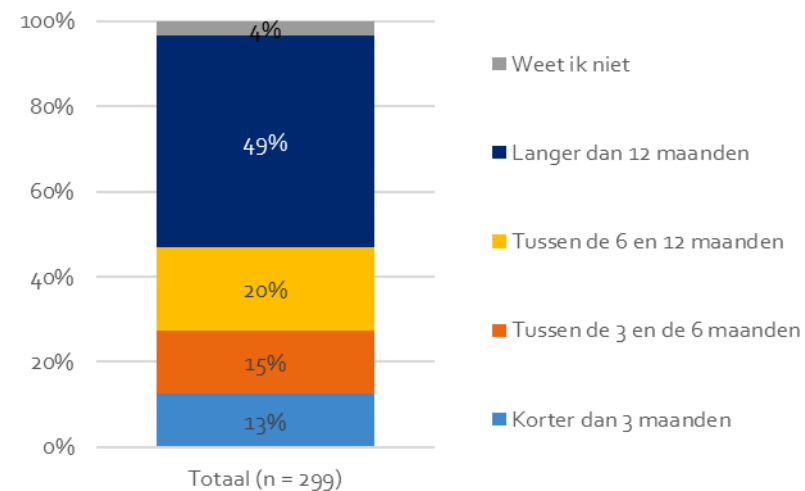
- Ongeveer driekwart (76%) van de hypotheekbezitters verwacht bij een verdubbeling van de kosten voor energie de verhoogde maandlasten te kunnen betalen. Ongeveer 1 op 5 (18%) denkt een verdubbeling van de energiekosten niet te kunnen dragen. De rest (6%) weet het niet.

Ongeveer 5 van de 10 hypotheekbezitters geven aan een variabel energiecontract te hebben en ongeveer 4 van de 10 een vast contract

Hoe ziet uw energiecontract eruit?

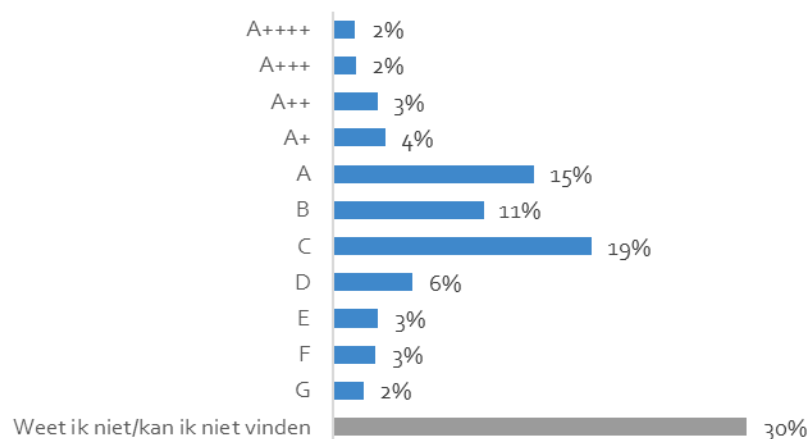
Hoe lang duurt het nog voordat u een nieuw energiecontract moet afsluiten?

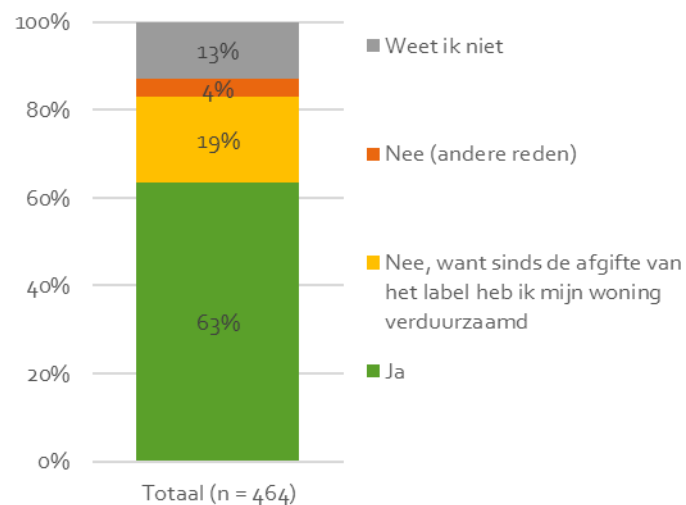
- Ongeveer 4 op de 10 hypotheekbezitters (42%) geven aan een vast energiecontract te hebben, 5 op de 10 hypotheekbezitters geven aan een variabel energiecontract te hebben, en minder dan 1 op 10 (6%) weet het niet.
- Ongeveer de helft (49%) van de hypotheekbezitters met een vast energiecontract geeft aan dat het huidige contract nog langer dan een jaar loopt. Ongeveer een kwart (28%) moet binnen een half jaar een nieuw energiecontract afsluiten, en ruim 1 op 10 (13%) binnen 3 maanden.

De meeste hypotheekbezitters weten het energielabel van hun woning (of kunnen dit vinden), maar niet hoe lang dat label nog geldig is

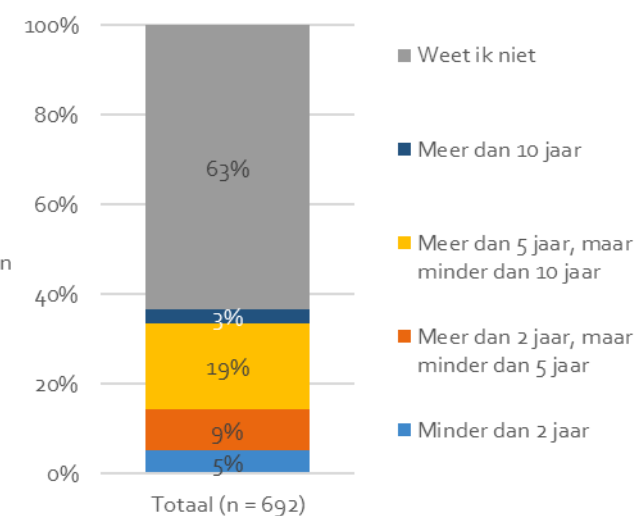
Wat is het officiële energielabel van uw woning?

Klopt dit energielabel volgens u nog?

Hoe lang is uw energielabel nog geldig?

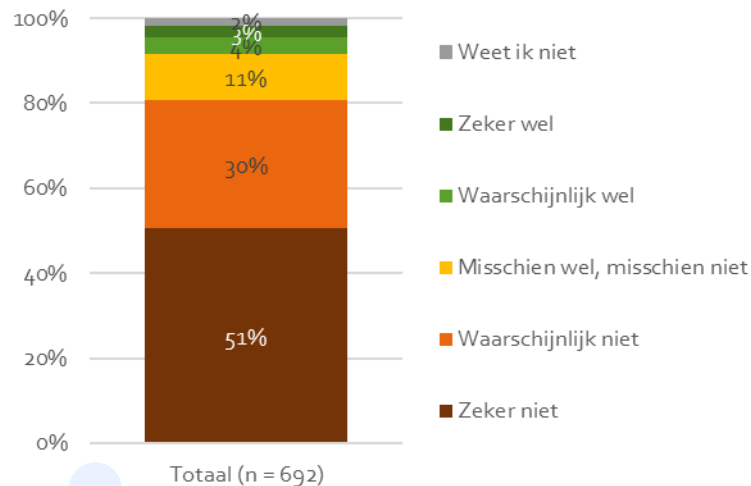

- Ongeveer 7 van de 10 hypotheekbezitters weten het energielabel van hun woning of zochten dit op. Energielabels C, A en B worden het vaakst genoemd (samen 45%).
- Ruim 60% van de hypotheekbezitters die hun energielabel invulden denkt dat het energielabel nog steeds klopt. Ongeveer 1 op 5 gaf aan de woning na de afgifte van het label te hebben verduurzaamd, waardoor het energielabel mogelijk niet meer klopt.
- De meerderheid van de hypotheekbezitters (63%) weet niet hoe lang het energielabel nog geldig is. 3% geeft (onterecht) aan dat het label nog meer dan 10 jaar geldig is.

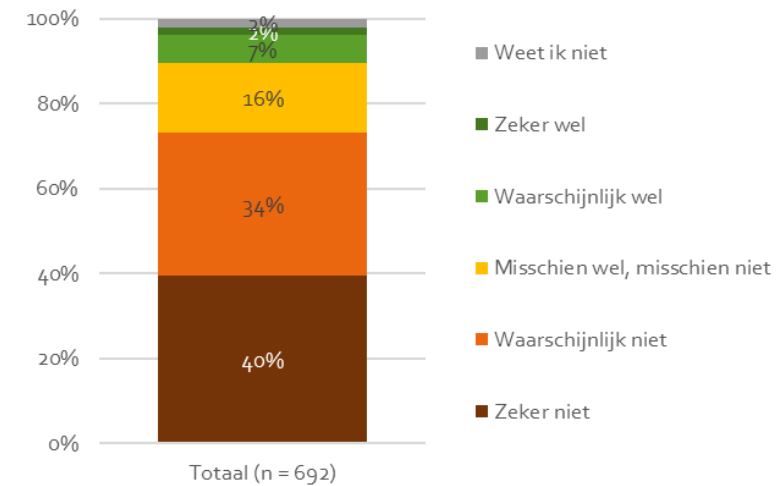
Ongeveer 1 op de 10 hypotheekbezitters geeft aan volgend jaar (waarschijnlijk) moeite te hebben om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen

Uitleg: De Nederlandse regering heeft pas geleden een zogenaamd prijsplafond voor energie bekend gemaakt. Voor een groot deel van de huishoudens zal dit zorgen voor een lagere energierekening. Dit prijsplafond voor energie gaat pas volledig in op 1 januari 2023.

"Tot 1 januari 2023 heb ik moeite om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen."

"Vanaf 1 januari 2023 heb ik moeite om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen."

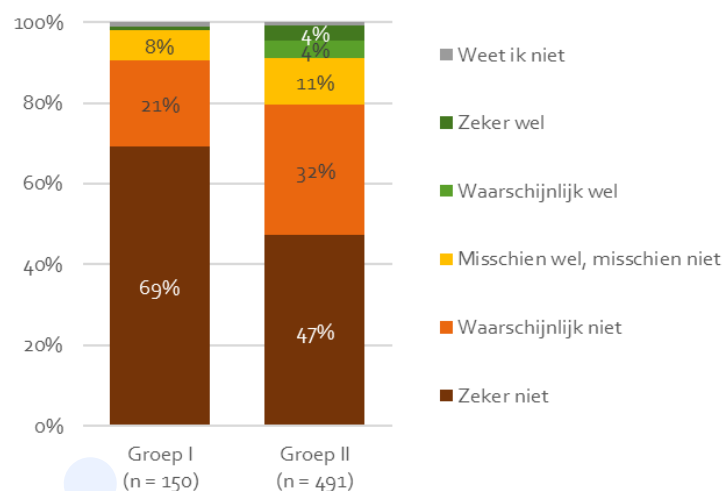

- Ongeveer 8 op de 10 hypotheekbezitters (81%) geven aan tot 1 januari 2023 (waarschijnlijk) geen moeite te hebben om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen. Minder dan 1 op de 10 hypotheekbezitters (7%) geeft aan door de stijgende prijzen (waarschijnlijk) wel moeite te hebben om rond te komen (en 1 op de 10 misschien wel, misschien niet).
- Ongeveer driekwart van de hypotheekbezitters (74%) geeft aan na 1 januari 2023 (waarschijnlijk) geen moeite te hebben om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen. Ongeveer 1 op de 10 hypotheekbezitters (9%) geeft aan dan (waarschijnlijk) wel moeite te hebben om rond te komen.

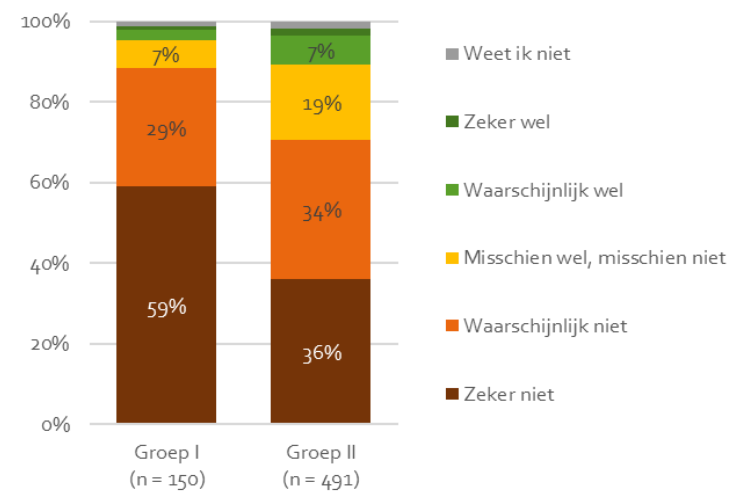
Bijna 9 op de 10 hypotheekbezitters met een vast energiecontract waarbij het nog langer dan 12 maanden duurt voordat er een nieuw contract moet worden afgesloten, geven aan volgend jaar (waarschijnlijk) geen moeite te hebben om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen

Uitleg: De Nederlandse regering heeft pas geleden een zogenaamd prijsplafond voor energie bekend gemaakt. Voor een groot deel van de huishoudens zal dit zorgen voor een lagere energierekening. Dit prijsplafond voor energie gaat pas volledig in op 1 januari 2023.

"Tot 1 januari 2023 heb ik moeite om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen."

"Vanaf 1 januari 2023 heb ik moeite om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen."

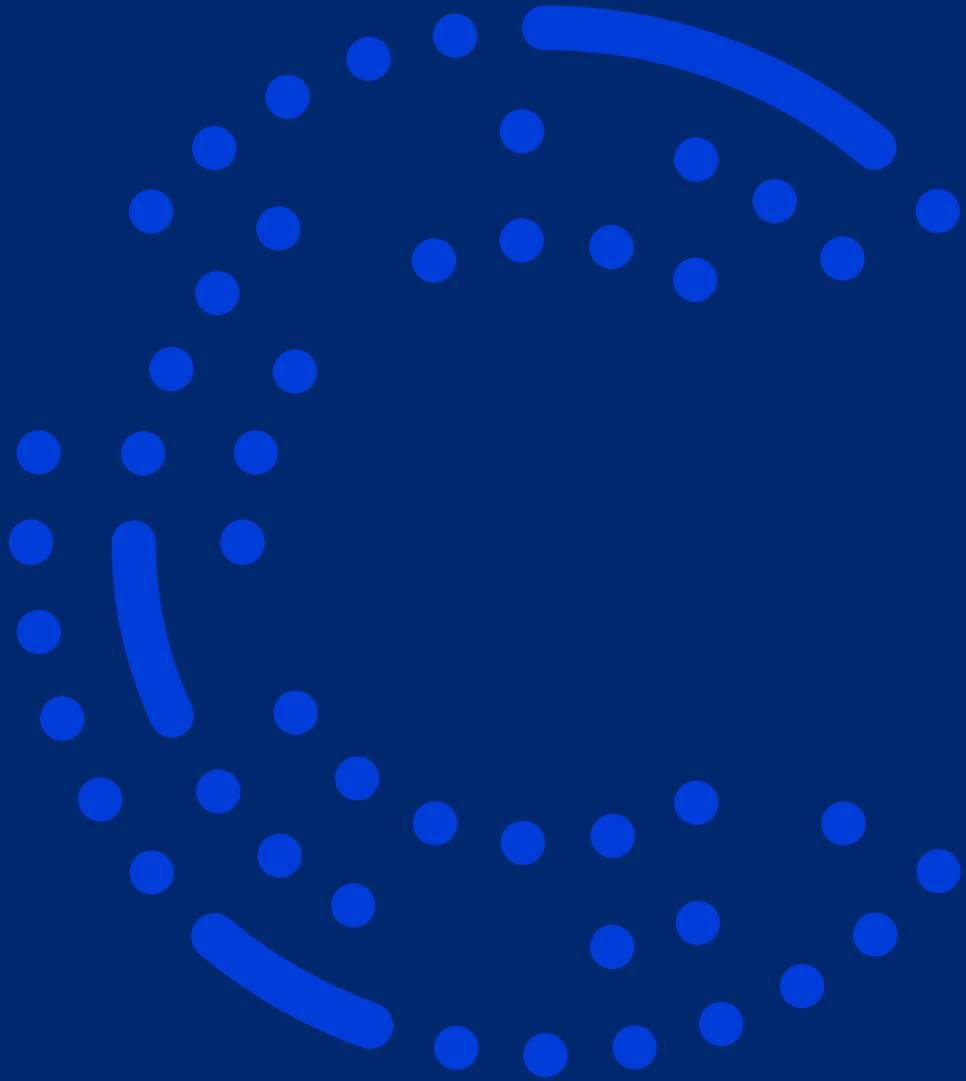
- Bijna 8 op de 10 hypotheekbezitters met een variabel óf een vast energiecontract waarbij het minder dan 12 maanden duurt voordat er een nieuw contract moet worden afgesloten (79%) geven aan tot 1 januari 2023 (waarschijnlijk) geen moeite te hebben om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen. Bijna 1 op de 10 (8%) geeft aan door de stijgende prijzen (waarschijnlijk) wel moeite te hebben om rond te komen (en 1 op de 10 misschien wel, misschien niet).
- 7 op de 10 hypotheekbezitters met een variabel óf een vast energiecontract waarbij het minder dan 12 maanden duurt voordat er een nieuw contract moet worden afgesloten geeft aan na 1 januari 2023 (waarschijnlijk) geen moeite te hebben om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen.

Vraag (links): "Tot 1 januari 2023 heb ik moeite om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen."

Vraag (rechts): "Vanaf 1 januari 2023 heb ik moeite om rond te komen door de stijgende (energie)prijzen."

Groep I: hypotheekbezitters met een vast energiecontract waarbij het nog langer dan 12 maanden duurt voordat er een nieuw contract moet worden afgesloten. **Groep II:** hypotheekbezitters met een variabel óf een vast energiecontract waarbij het minder dan 12 maanden duurt voordat er een nieuw contract moet worden afgesloten.

Onderzoeksmethode en steekproefbeschrijving

Onderzoeksmethode

- De vragenlijst is afgenomen in het online **LISS panel*** tussen 3 en 31 oktober 2022.
- De steekproef was een **gestratificeerde willekeurige steekproef**¹ van 881 panelleden die:
  - een hypotheek bezitten (peiling augustus/september 2022)²
  - het meest betrokken zijn bij de financiële administratie van hun huishouden (september 2022)³
- Aan het begin van de vragenlijst in oktober werd gevraagd (1) of men *op dat moment* een hypotheek had, en (2) of men (ook) degene is die zich binnen het huishouden (het meest) bezighoudt met zaken rondom de hypotheek. **742 panelleden** (18+) beantwoordden beide vragen (**responspercentage = 84%**).
- **692 panelleden** voldeden aan deze selectiecriteria en vulden de vragenlijst compleet in. Hun antwoorden zijn geanalyseerd.
- In de oorspronkelijke steekproef (peiling augustus/september 2022) – en dus ook in de doelgroep – waren ouderen en hoger opgeleiden iets oververtegenwoordigd. In de analyses is hiervoor gecorrigeerd door middel van **weging**.
- De data zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en opleiding (gekruist, 24 cellen).

* Het LISS panel

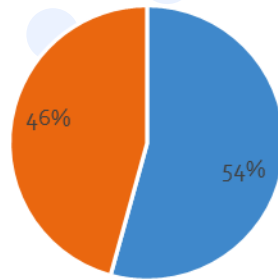
- Het LISS panel is een **representatief online panel** van ongeveer 4.500 huishoudens en 7.000 individuen (≥ 16 jaar).
- Het panel is gebaseerd op een aselechte steekproef uit het Nederlandse bevolkingsregister (i.s.m. CBS) en is dus een **probability-based panel**. Panelleden kunnen zich niet zelf aanmelden (geen zelfselectie).
- Werving is '**traditioneel**': huishoudens worden tot wel 10 keer telefonisch en/of persoonlijk benaderd voor een interview.
- Huishoudens **zonder internettoegang** ontvangen infrastructuur via Centerdata (internetverbinding/computer).
- Panelleden vullen maandelijks vragenlijsten in (ca. 30 min.)
- Zij ontvangen een **relatief hoge vergoeding** van €15 per uur.

¹ Bij de steekproeftrekking is rekening gehouden met het feit dat de responskans lager is onder jongeren dan onder ouderen. Er zijn willekeurige steekproeven getrokken binnen 6 leeftijdsgroepen (strata), waarbij de responskans per groep is ingeschat op basis van historische data.

² Vraag: Hebt u op dit moment een hypotheek? ³ Vraag: Wie van de personen in uw huishouden is het meest betrokken bij de financiële administratie van uw huishouden? (vraag uit de "huishoudbox").

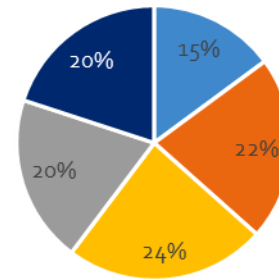
Steekproefbeschrijving hypotheekbezitters

Geslacht

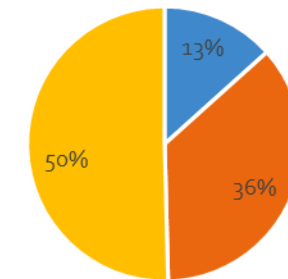
■ man ■ vrouw

Leeftijd

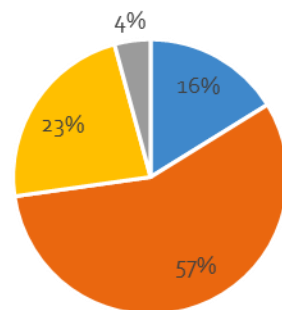
■ 18-34 jaar ■ 35-44 jaar ■ 45-54 jaar ■ 55-64 jaar ■ 65 jaar of ouder

Opleidingsniveau (hoogst voltooid)

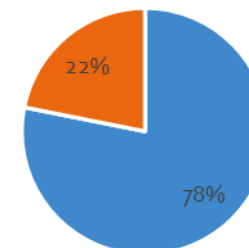
■ basisonderwijs/vmbo ■ havo/vwo/mbo ■ hbo/wo

Persoonlijk netto inkomen per maand

■ €1,500 of minder ■ Tussen €1.500 en €3.000 ■ Meer dan €3.000 ■ Weet niet/wil niet zeggen

Bent u degene binnen uw huishouden die zich (het meest) bezighoudt met zaken rondom uw hypotheek?

■ Ja, dat ben ik ■ Ja, dat ben ik met iemand anders

CENTERDATA

research institute